

Plan og Teknik
Team Plan og byg
Kirkevej 7
2791 Dragør

Tlf.: 32 89 03 20

planogbyg@dragoer.dk
www.dragoer.dk

21-09-2021

Sags nr. ;
21/3789

INDLEDENDE PROJEKTBEKRIVELSE OG OPLÆG TIL FOKUS FOR ANSØGNING OM STØTTE FRA PARTNERSKABET
BAG BYERNE OG DET STIGENDE HAVVAND TIL

Modning og realisering af klimarobust og naturbaseret kystbeskyttelse i Dragør Kommune

1 Baggrund

Dragør Kommune har igennem en årrække arbejdet med udvikling af kystbeskyttelse langs kommunens 13 km lange kyst. Med Partnerskabets støtte blev der i 2020 gennemført en parallelkonkurrence for Dragør som Klimarobust Kystkommune, og siden afslutningen af konkurrencen har det vindende team arbejdet med en strategisk udviklingsplan for kystbeskyttelsen.

Parallelt med konkurrence- og udviklingsplanforløbet har Dragør Kommune deltaget i et samarbejde med blandt andre Hvidovre, Københavns og Tårnby Kommuner om et tværkommunalt indspark til Transportministeriet om en vision for udvikling af en vision for en regionalt sammenhængende kystbeskyttelsesløsning, samt fælles notater om bidragsfordeling, myndighedsforhold mv.

Åbningstid

Mandag-tirsdag 10.00-14.00
Onsdag Lukket
Torsdag 10.00-18.00
Fredag 10.00-13.00

Telefontid

Mandag-onsdag 10.00-14.00
Torsdag 10.00-18.00
Fredag 10.00-13.00

Derudover er Dragør Kommune løbende i dialog med Sund&Bælt og øvrige infrastrukturparter om sammenhængen mellem kystbeskyttelse og infrastruktur i Dragør Kommune og Kastrup Halvø.

Som et led i Dragør Kommunes dialog med Partnerskabet bag kampagnen "Byerne og det stigende havvand" om mulighederne for støtte til realisering af dele af kommunens kystbeskyttelsesprojekt, beskrives i dette notat et indledende oplæg til fokus for en kommende ansøgning. Det skal indledningsvist bemærkes, at det endelige fokus i ansøgningen er under forudsætning af politisk stillingtagen. Samt at både den strategiske udviklingsplan samt dette oplæg til fokus for ansøgning er lagt op til politisk drøftelse og beslutning i By, Erhvervs- og Planudvalget i oktober 2021.

2 Oplæg til fokus i en kommende ansøgning til Partnerskabet

I en kommende ansøgning om realiseringsmidler forventer Dragør Kommune at fokusere på modning af den myndighedsmæssige proces ift. delstrækning 4,5 og 6 samt realisering af kystbeskyttelsesprojektet på delstrækning 5 og 6.

Valget af fokus på disse delstrækninger beror på en vurdering af deres sammenhæng ift. en række parametre:

- › Der kan ses en sammenhæng mellem delstrækning 4,5 og 6, hvad angår en **oversvømmelses udbredelse og dermed finansiering/bidragsfordeling og myndighedsproces** med etablering af erstatningsnatur på tværs af delstrækningerne.
- › Samtidig er den **største risiko for oversvømmelse i Dragør Kommune** via de sydligste delstrækninger (delstrækning 5 og 6). For Søvang (delstrækning 4) er der større risiko for oversvømmelse via delstrækning 5 og 6 end ved oversvømmelse af diget direkte foran Søvang. Således er der umiddelbart en sammenhæng mellem delstrækning 4,5 og 6, hvilket må spejles i finansieringen af løsningen – herunder grundejerbidrag.
- › Der er også sammenhæng mellem delstrækning 4,5 og 6, idet løsningen med forland ved Søvang (delstrækning 4), kræver etablering af **erstatningsnatur** et andet sted. Udviklingsplanen peger på, at områder som indgår i udviklingsplanen på delstrækning 5 og 6, vil kunne omklassificeres og planlægges som til erstatningsnatur.
- › Derudover er det sandsynligt, at kystbeskyttelsesløsningerne på delstrækning 4,5 og 6 på sigt kan indpasses i en *eventuel regional* **sammenhængende kystbeskyttelse**, idet løsningerne kan planlægges til udvidelse eller opskaleres fra en begyndelse. Her vil det være hensigtsmæssigt med afklaring af det regionale perspektiv i den tidlige projektperiode, for at finde den bedst mulige sammenhæng i den realiserede løsning.

Det indholdsmæssige fokus af kystbeskyttelsesprojekterne på delstrækning 4, 5 og 6 er nærmere beskrevet i udviklingsplanen. Nedenfor beskrives hovedaktiviteterne i modnings- og realiseringsprocessen for de

tre delstrækninger i perioden 2021-2025.

3 Foreløbig tids- og aktivitetsplan

Planlægning og dialog (2021-24)

- › **Lokal politisk stillingtagen til udviklingsplan og ansøgning til Partnerskabet, samt videre dialog med Partnerskabet om ansøgningsmulighederne.**

- › **Videre statslig og regional dialog**
Politisk stillingtagen og afklaring af model for stormflodsbeskyttelse af København og samarbejde med Sund & Bælt. Administrationen deltager i dialoger med stat, kommuner og selskaber på baggrund af politisk mandat.

- › **Delstrækning 4, Søvang**
  - A) Myndighedsmæssig proces og afsøgning omkring fredninger og Natura 2000/fravigelsessag i EU – erstatningsnatur
  - B) Dialog med grundejere om løsning på dispositionsniveau
  - C) Model for bidragsfordeling og realiseringsplan for Søvang med sammenhæng til delstrækning 5 og 6
  - D) Projektudvikling – dispositionsforslag og myndighedsnotater

- › **Delstrækning 5-6, Søvang-Kongelunden**
  - A) Proces for beslutning om endeligt tracé i dialog med grundejerne og interessenter – herunder dialog omkring mock-up – 1:1 i landskabet, som beskrevet i udviklingsplanen.
  - B) Myndighedsmæssig proces og afklaring omkring fredninger mv set i sammenhæng med delstrækning 4.
  - C) Model for bidragsfordeling for delstrækning 5 og 6 med sammenhæng til delstrækning 4
  - D) Projektudvikling – fra disposition til udbud og anlæg

Realisering (Forventet 2024-25)

- › **Delstrækning 5-6**
Realisering af en stedstilpasset og delvist tilbagetrukket beskyttelse udformet som svag landskabshævning på visse åbne strækninger samt et mere traditionelt dige gennem skoven. Det sammenhængende dige skal muligvis suppleres af ringdiger rundt om enkelte bebyggelser afhængigt af valg af løsning. Det delvist tilbagetrukne dige skal give naturen foran mulighed for langsomt at ændre karakter i takt med det stigende hav- og grundvand, som beskrevet og visualiseret i udviklingsplanen. Den nøjagtige placering af landskabsdiget skal findes i det mulighedsrum udviklingsplanen skitserer, og er betinget af kommende beslutninger lokalt med grundejere og med blik for regionalt perspektiv.

4 Eksempelværdi

I forlængelse af nogle af de innovationstemaer, som blev introduceret i forbindelse med parallelkonkurrencen, vil realiseringsprojektet fokusere på at skabe værdi for såvel Dragør Kommune som for andre kommuner i

Danmark, som også skal arbejde med udvikling af kystbeskyttelse i områder med beskyttet natur – i dialog med grundejere, borgere og en lang række af andre interessenter lokalt, regionalt og nationalt.

Det er særligt i forhold til følgende punkter, at realiseringsprojektet forventes at have eksempelverdidi ift. såvel planlægning som anlæg:

- › Afprøvning af **myndighedsproces iht. naturbeskyttelse** – primært Natura 2000 - for et større område i Danmark, hvor naturen er presset af stigende havvand og grundvand over tid. Kystbeskyttelsen kræver, at der etableres ny natur andre steder både på land og i den kystnære del af farvandet indenfor Natura 2000-området. Ifølge Natura 2000-planen for området, skal arealet af de naturtyper og levesteder for de arter, som området er udpeget for at beskytte, være konstant eller stigende. Hvis ikke der gennemføres naturbaseret kystbeskyttelse, vil arealet af naturtyperne og levestederne for arterne på udpegningsgrundlaget gå tabt. I udviklingsplanen for Dragørs kystbeskyttelse sandsynliggøres det, hvilke eksisterende naturtyper, der bliver berørt af de fremtidige havspejlsstigninger i form af 0-scenariet, og hvilke naturtyper, der kan udvikles på fremtidige nye arealer for natur. I realiseringsprojektet tages det næste skridt med myndighedsproces og realisering af kystbeskyttelse på de sydligste delstrækninger i Dragør Kommune – med læring fra processen for andre kommuner, der står overfor samme udfordring.

- › Afklaring af **muligheder for at skabe nye naturtyper både gennem landindvinding (forland), tilbagetrækning og dialog** med grundejere. På delstrækning 5-6 arbejdes der med en et landskabsdige, som i modsætning til traditionelle diger, vil være udformet med en bredere profil og dermed med et mere naturpræget udtryk, passet ind i det sammensatte landskab, som også får en friere og mere naturpræget udviklingsproces. De sydvendte skråninger udvikles til på sigt at kunne blive til kalkoverdrev. Den svage hældning på landskabsdiget gør det til en integreret del af landskabet, og stier og veje kan nemt føres over diget uden at skulle etablere beredskabsåbninger. Etablering af et landskabsdige med disse karaktertræk er har eksempelverdidi for andre kommuner, som ligesom Dragør ønsker at arbejde med resiliens gennem adaptiv planlægning og løsninger, der integreres i landskabsudvikling og modning af nye naturtyper.

- › Borgerinddragelse og -dialog i forbindelse med realiseringsprocessen for kystbeskyttelsen, herunder **1:1 afprøvning af løsninger i landskab og forland**. I forlængelse af erfaringer med borgerinddragelse forud for og i forbindelse med parallelkonkurrence og udviklingsplan, vil der i forbindelse med realiseringsprojektet blive arbejdet videre med virkemidler, som kan være med til at trække kompleksiteten ud af kystbeskyttelsesprojektet gennem installationer af løsningsmodeller, som gør det let for borgerne at forestille sig og tale om en fremtidig kystbeskyttelsesløsning fx ift. omfang og naturkvalitet.

5 Organisering / samarbejdspartnere

I forlængelse af de seneste års proces for udvikling af en klimarobust kystkommune med omfattende borgerinddragelse og med inddragelse af viden fra eksperter ifb. med både parallelopdrag, udviklingsplan og deltagelse i regional og statslig dialog og Partnerskabets vidensnetværk, lægges der op til en organisationsmodel, der lægger vægt på et tæt samarbejde mellem Dragør Kommune, borgere/grundere og de mange

øvrige lokale, regionale og nationale interesser i kommunens kystbeskyttelsesprojekt.

Organisationen består af:

- › En **styregruppe** bestående af repræsentanter fra ledelsen. Styregruppen involveres løbende i og træffer beslutning om projektets fremdrift. Såfremt Partnerskabet ønsker at deltage i realiseringsprojektet, kan en eller flere repræsentanter for Partnerskabet indgå i projektets styregruppe.
- › En **projektgruppe** bestående af repræsentanter fra forvaltningen.
- › En **interessentfølgegruppe(r)** bestående af interesseorganisationer som Danmarks Naturfredningsforening og Dansk Ornitologisk Forening, samt de direkte berørte interessenter på de udvalgte delstrækninger, herunder Naturstyrelsen, Forsvaret og enkelte grundejere, samt repræsentanter for Ambassadørfølgegrupperne.
- › Yderligere gennemføres projektet i dialog med **Tårnby Kommune og Hvidovre og Københavns Kommune** i regi af det tværkommunale samarbejde, som Dragør Kommune aktuelt deltager i med disse kommuner bl.a. med fokus på den regionale sammenhæng i kystbeskyttelsen og den fælles dialog med staten v. Transportministeriet.
- › Projektorganisationen vil blive suppleret af den type af **rådgivning**, som modningsprocessen og realiseringsprojektet påkræver. Det kan være kystteknisk, juridisk, økonomisk eller procesmæssig rådgivning.
- › **Forskere** Vi vil meget gerne i dialog med Partnerskabet om, hvilke forskere, der kunne være de rette at engagere i et realiseringsforløb om Dragør Kommunes kystbeskyttelse. Vi tænker umiddelbart, at Cintia Quintana, SDU, som også deltog i arbejdet med visionsoplægget for "Den levende kyst", kunne være relevant, men der kan være andre relevante, som Partnerskabet er bekendt med eller som I overvejer at tilknytte et evt. forskernetværk ifb. med kampagnens realiseringsprojekter.

6 Økonomi

Det er administrationens foreløbige skøn på baggrund af økonomien i udviklingsplanen, at kystbeskyttelsen for anlæg på delstrækning 5 og 6 skønnes til 41 mio. kr. Hertil kommer 3 mio. kr. til modningsaktiviteter for delstrækning 4,5 og 6. Samt medarbejdertimer skønnet til 2,5 årsværk.

Partnerskabet anmodes om 22 mio. kr. i støtte (inkl. fondsafgift) med fordelingen 19 mio. kr. til anlæg på delstrækning 5 og 6 og 3 mio. kr. til modningsaktiviteter på delstrækning 4, 5 og 6. Dragør Kommune bidrager som udgangspunkt med en egenfinansiering på det resterende beløb, men vil formentlig søge de statslige puljer og eventuelt andre fonde. I forbindelse med den endelige ansøgning vil der blive udarbejdet et specificeret budget.

Partnerskabets støtte til realiseringsprojektet vil muliggøre gennemførelse realisering af kystbeskyttelses anlæg på de sydlige dele af kysten, hvor risikoen for oversvømmelse er meget høj. Partnerskabets støtte vil desuden muliggøre en modningsproces, som er målrettet udviklingen af Dragør Kommunes klimarobuste og naturbaserede kystbeskyttelse, og samtænkt med kystbeskyttelsen i en større regional kontekst, men som

også vil have demonstrationsværdi for andre kommuner, der ligesom Dragør Kommune skal planlægge for kystbeskyttelse i Natura2000-områder.